

ZDSLU

Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov
The Slovenian Association of Fine Arts Societies

IZJAVA ZA MEDIJE: NAGRADI in PRIZNANJE RIHARDA JAKOPIČA 2026

Nacionalna nagrada je posvečena slikarju, impresionistu, Rihardu Jakopiču (1869–1943), ki je bil osrednja osebnost slovenskega slikarstva v prvi polovici 20. stoletja. Organizator vsakoletne slovesne podelitve nagrade in priznanj Riharda Jakopiča je **Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov** v sodelovanju z Moderno galerijo. Pri izboru nagrajencev sodelujeta še Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani in Slovensko društvo likovnih kritikov. Denarna sredstva za nagrado zagotovi **Ministrstvo za kulturo**.

Letošnjo žirijo so sestavljali predstavniki Odbora ustanoviteljev nagrade Riharda Jakopiča, ki jo podeljujemo od leta 1969 dalje: **mag. Adela Železnik** (Moderna galerija), **doc. Tejka Pezdirc** (Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Ljubljana Univerze v Ljubljani), **doc. dr. Nataša Smolič** (Slovensko društvo likovnih umetnikov) in **prof. Črtomir Frelih** (Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov), ki je bil tokrat predsednik žirije. Na sedežu ZDSLU so 16. marca izbrali tri nagrajence, vrhunske umetnike različnih področij likovne in vizualne umetnosti.

Podelitev nagrade:

V Moderni galeriji bomo v četrtek, 9. aprila ob 19. uri, v avditoriju Moderne galerije, Cankarjeva 15, Ljubljana, slovesno podelili največje državne nagrade za likovno in vizualno umetnost, nagradi in priznanje Riharda Jakopiča 2026. Kot prvo bo na začetku navzoče pozdravil **mag. Zoran Poznič**, predsednik ZDSLU in **dr. Martina Vovk**, direktorica Moderne galerije, slavnostna govornica na podelitvi bo ministrica za kulturo Republike Slovenije, **dr. Asta Vrečko**. Program bo povezovala **Tina Vrbnjak**.

V Galeriji ZDSLU na Komenskega 8 bo med 9. aprilom in 2. majem 2026 na ogled razstava letošnjih dobitnikov Nagrad in priznanja Riharda Jakopiča 2026.

Pripravila: Petra Kosi, Vodja projektov ZDSLU

Ljubljana, 2. 4. 2026

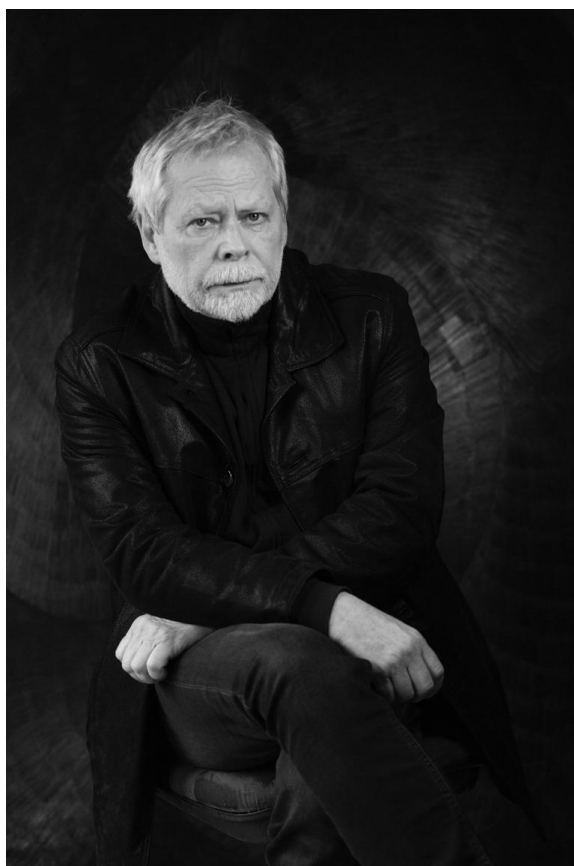

ZDSLU

Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov
The Slovenian Association of Fine Arts Societies

NAGRADA ZA ŽIVLJENJSKO DELO RIHARDA JAKOPIČA 2026: SANDI ČERVEK

Nagrado za življenjsko delo Riharda Jakopiča 2026 prejme akademski slikar **Sandi Červek** za izjemne dosežke na področju slikarstva. S svojim delom je opazno zaznamoval umetnostne tokove v Sloveniji ter se uveljavil doma in v tujini.

Sandi Červek, foto: Tone Stojko

Sandi Červek že od konca osemdesetih let ustvarja abstraktne slike, v katerih uporablja predvsem črno barvo. Kritiki in teoretiki so njegovo delo sprejeli z naklonjeno pozornostjo, kar dokazujejo že zgodnja vabila na pomembne skupinske in pregledne razstave po Sloveniji, tedanji Jugoslaviji in po Evropi. Vsako predstavitev so spremljala tehtna besedila, saj sta piscem njegov asketsko hermetični

ZDSLU

Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov
The Slovenian Association of Fine Arts Societies

jezik in minimalistično krčenje formalnih elementov izziv, ki spodbuja njihove asociativne sposobnosti, kar že samo po sebi potrjuje, da se ukvarjajo s pravimi, pomensko in estetsko večplastnimi, nepredvidljivimi in težko razložljivimi umetninami. Relevantna opažanja so osvetlila Črvekovo slikarstvo s slogovne, ikonografske, simbolne, psihološke in antropološke plati. Njegovo ustvarjanje je logično, njegove faze so jasno razvidne. Delimo jih v figuralno obdobje od leta 1985, ko je diplomiral na ljubljanski ALUO pri profesorju Gustavu Gnamušu, v obdobje informelske »kontrolirane geste« do leta 1989, in od tega leta naprej v čas, v katerem je začel delati »črne slike«, ki nastajajo še danes. Z najbolj zahtevno samoomejitvijo na uporabo ene same barve je ustvaril navdušujoč obsežen opus nefiguralnih podob, ki se v ničemer ne ponavljajo, ampak slikarsko pronicajo v prostore kozmičnih in duhovnih razsežnosti. V svojem iskanju je slikar edinstven in izjemen ne le pri nas, ampak tudi v svetu.

Prepoznavno sporočilnost začetnih del nadzoruje s poetiko gestualnega telesnega utripa, notranjo napetost, spontani izbruh čustev pa kroti s skoraj monokromnimi površinami, ki spominjajo na temno svetlobo, črno sonce in druga apokaliptična videnja, ki jih potrjujejo nedoumljivi pojavi vesoljskih črnih lukenj. Grobe poteze čopiča že dolgo nadomeščajo vrezi s slikarsko lopatico. Ti se združujejo v različno usmerjene, po platnu preišljeno organizirane gmote in spominjajo na naključno izoblikovano, razbrazdano in strjeno magmo. Ko izginejo vse beline ali bleščavi toni, se izgubi tudi notranje svetljenje, ki monokromni ploskvi ne dovoli monotonije. Umetnik je z geometrično natančnostjo temeljito zasakal osnovno logiko: nobenega navideznega presevanja, poglobljanja, utvare o svetlobi znotraj slikovne ploskve ni več. Zdaj platno samo v reliefno vdolbene raze lovi svetlobo in jo iz njih oddaja. Ta pristop je Janez Balažič označil kot tektonski likovni in filozofsko-mišljenjski premik, saj je avtor uspel ujeti v sliki bivajočo prapodobo kozmogoničnega meditativnega prostora. Zato Črvekove črne slike ne moremo preprosto videti. Gledati jo moramo dolgo časa, jo kontemplativno opazovati, in šele tedaj lahko začutimo, da se sproti rojeva v našem pogledu in da se ob njegovem potovanju po platnu razživi v neštetih videzih igre svetlobe in njene interakcije s temino. Svoj način je najbolje opisal sam: »Risba je postala načrt, s pomočjo katerega skušam kanalizirati svetlobo po sliki, ki jo lahko le slutim kljub natančnosti samega postopka. Je le slutnja nečesa, kar se bo zgodilo šele na koncu. Zato me vedno preseneti. Slika ima svoj pravi pogled, so pa še drugi, in prav ti so pomembni. Z analizo le-teh lahko naredim naslednjo. Slika je nekakšen živi zemljevid svetlobe, ki spreminja podobo v skladu s pogledom nanjo.«

Utemeljitev je pripravila doc. dr. Nataša Smolič (članica Odbora / Slovensko društvo likovnih kritikov)

ZDSLU

Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov
The Slovenian Association of Fine Arts Societies

Brez naslova, 1989, olje na platnu, 170 × 150 cm, foto: arhiv avtorja

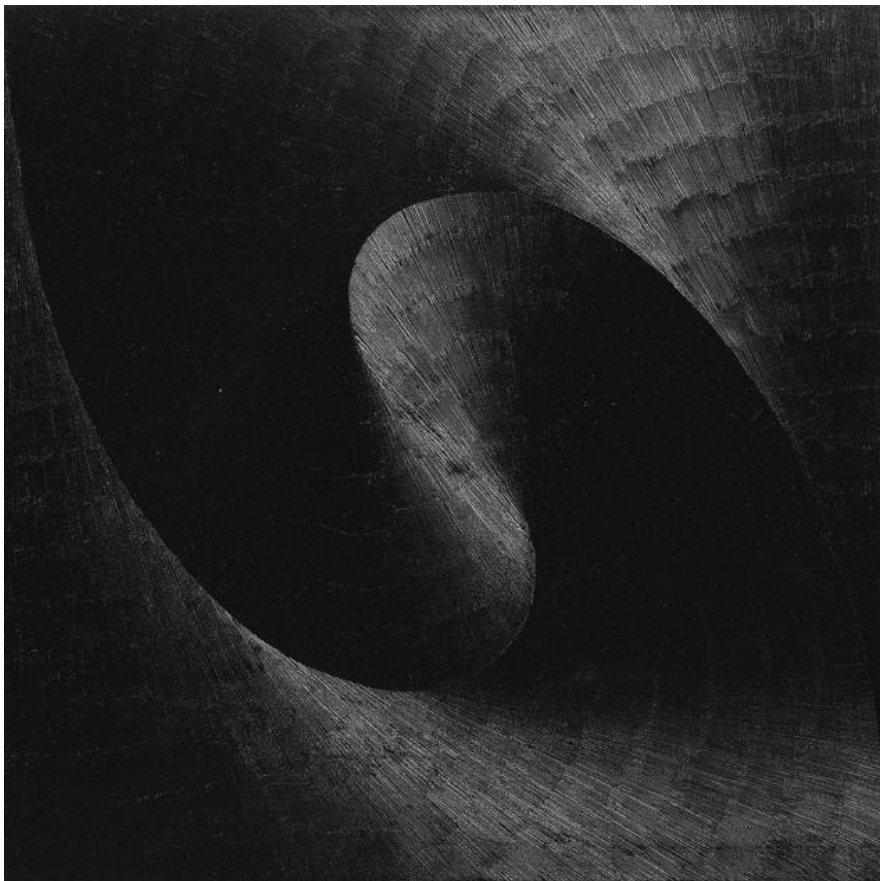

Brez naslova, 1993, olje na platnu, 5 x (100 × 100 cm), foto: arhiv avtorja

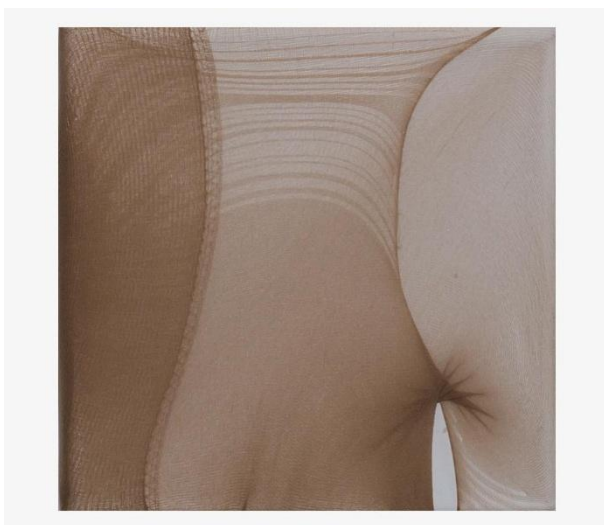

ZDSLU

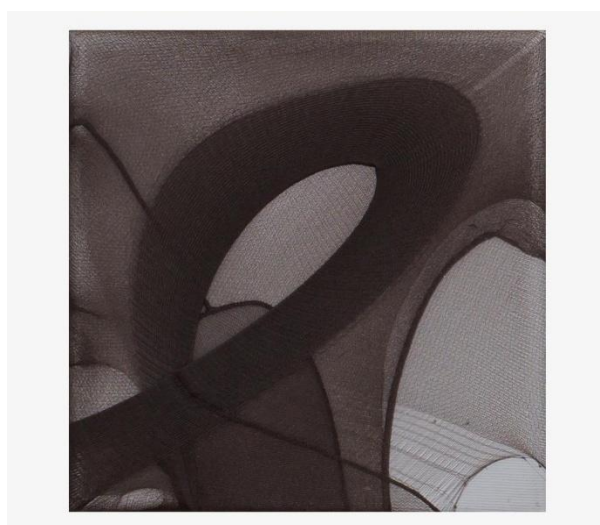
Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov
The Slovenian Association of Fine Arts Societies

Brez naslova, 2003, olje na platnu, 100 × 100 cm, foto: arhiv avtorja

Nylon, 2013, 20 × 20 cm, foto: arhiv avtorja

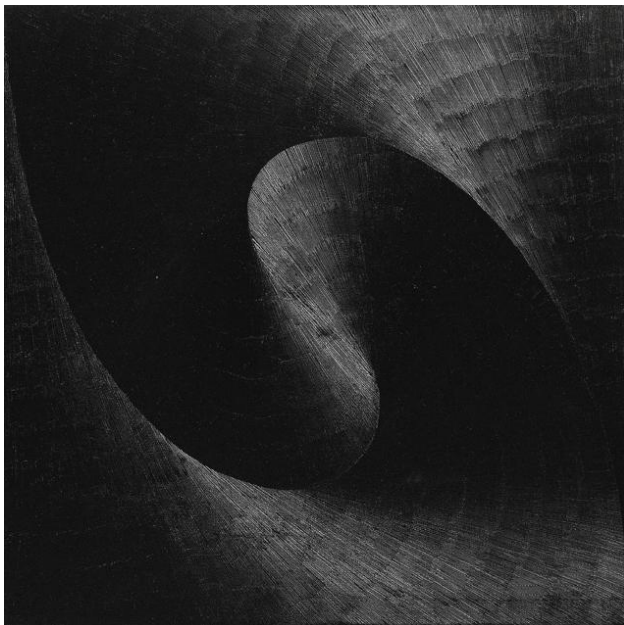

Nylon, 2013, 20 × 20 cm, foto: arhiv avtorja

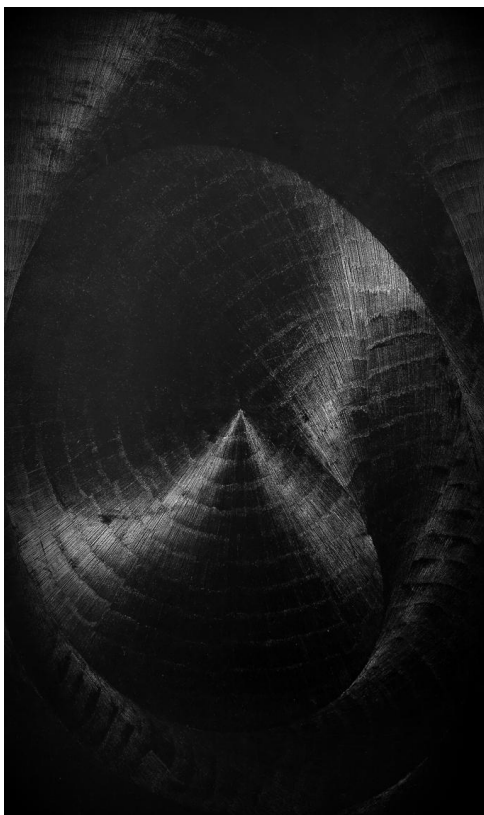

ZDSLU

Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov
The Slovenian Association of Fine Arts Societies

Brez naslova, 2003, olje na platnu, 100 × 100 cm, foto: arhiv avtorja

Brez naslova, 2016, olje na platnu, 200 × 120 cm, foto: arhiv avtorja

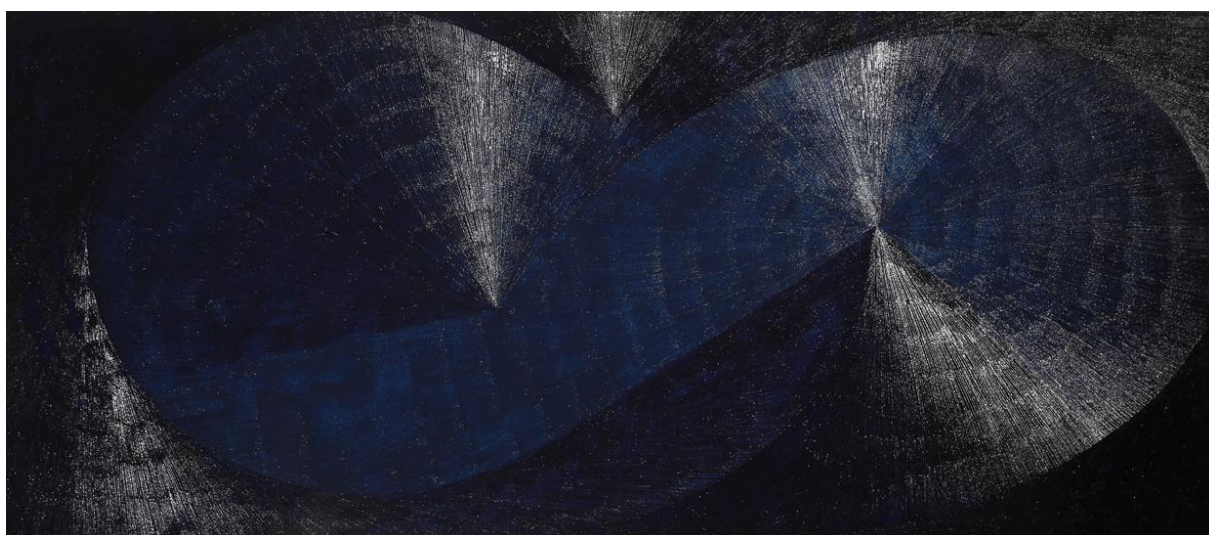

ZDSLU

Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov
The Slovenian Association of Fine Arts Societies

Brez naslova, 2016, olje na platnu, 130 × 90 cm, foto: arhiv avtorja

Temno modra slika, 2025, olje na platnu, 80 × 180 cm, foto: arhiv avtorja

ZDSLU

Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov
The Slovenian Association of Fine Arts Societies

Sandi Červek je rojen 19. julija 1960 v Murski Soboti. Študiral je na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, kjer je leta 1985 diplomiral pri prof. Gustavu Gnamušu. Svoja dela je predstavil na številnih samostojnih in skupinskih razstavah doma in v tujini (Hrvaška, Madžarska, Avstrija, Italija, Španija, Francija, Nemčija, Belgija, Amerika, Srbija, Slovaška). Njegove umetnine so v zbirkah številnih slovenskih galerij (Moderna galerija, Umetnostna galerija Maribor, Galerija Murska Sobota, Galerija Božidar Jakac Kostanjevica na Krki, Galerija Prešernovih nagrajencev Kranj idr.). Za svoje delo je leta 1992 dobil veliko nagrado mednarodne likovne razstave Pannonia, 1993 Rembrandtov cekin, 1994 odkupno nagrado Ex tempore v Ljutomeru, 2009 nagrado Mestne občine Murska Sobota in 2021 nagrado Prešernovega sklada. Živi in ustvarja v Murski Soboti.

NAGRADA RIHARDA JAKOPIČA: VADIM FIŠKIN

Nagrado Riharda Jakopiča 2026 prejme umetnik **Vadim Fiškin** za izjemne dosežke na področju umetnosti.

Vadim Fiškin, foto: Pirje Mykkänen @Kiasma Museum

Vadim Fiškin je eden izmed najbolj mednarodno uveljavljenih umetnikov v slovenskem kulturnem prostoru. Svojo umetniško pot je začel v Moskvi, kjer je leta 1986 diplomiral na moskovskem Inštitutu za arhitekturo, od leta 1996 pa živi in deluje v Ljubljani.

ZDSLU

Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov
The Slovenian Association of Fine Arts Societies

V svoji večplastni umetniški praksi, ki se giblje med vizualno in intermedijsko umetnostjo, raziskuje razmerja med znanostjo, osebno izkušnjo in domišljijo, med metafiziko in pragmatizmom, med umetnim in stvarnim. Njegovo osrednje področje delovanja je znanost in njene študijske metode, medtem ko pogosto uporablja kompleksne tehnološke pripomočke za izvedbo svojih instalacij, skulptur, fotografij in risb, ki jih hkrati zaznamuje njegov specifičen smisel za humor.

Fiškin je razstavljal v številnih uglednih mednarodnih muzejih, galerijah in na velikih umetnostnih manifestacijah, med drugim kar štirikrat na Beneškem bienalu (leta 2005 je predstavljal Slovenijo v nacionalnem paviljonu), njegova dela so vključena v pomembne domače in mednarodne muzejske zbirke.

Nagrado Riharda Jakopiča umetniku podeljujemo tako za njegov tridesetletni umetniški opus, kot za izjemno delo »Temni časi«, ki ga je prvič predstavil v projektne prostoru DUM v Ljubljani leta 2020, leta 2021 v Cukrarni, leta 2022 v FJK3 prostor za sodobno umetnost na Dunaju, 2023 na Stage Bregenc in kasneje v nekdanji samostanski cerkvi Galerije Božidar Jakac v Kostanjevici na Krki. Prostorska zvočna intervencija, katere osrednji elementi so v črno prebarvane stenske ure in njihov neskončno ponavljajoči se zvok, nadaljuje in nadgrajuje Fiškinova umetniška raziskovanja fenomena časa, svetlobe in prostora. Čas neprizadeto teče, onkraj mer in delitev, ki mu jih pripisujemo. Ne iztirijo ga še tako epohalni dogodki, prelomi, revolucije in kataklizme; vse, kar se zgodi, na enak način pade v čas.

Tiktakanje urnih mehanizmov v delu »Temni časi« so le eden od zvokov, ki neusmiljeno beležijo minute, intervale in trenutke naših življenj od začetka do konca – pa naj bo to celo konec življenja ali konec sveta.

Morda ni naključje, da je bilo delo prvič predstavljeno v času prvega zaprtja ob pandemiji Covida, tudi postavitve v Kostanjevici se je ujela z nič kaj optimističnimi zgodovinskimi trenutki, tudi vojno v Ukrajini, zaradi katere je umetnik odpovedal svojo retrospektivno v Muzeju sodobne umetnosti v Moskvi.

Umetnost Vadima Fiškina zna ujeti specifiko zgodovinskega trenutka in z minimalističnimi sredstvi spregovoriti o univerzalnih vprašanjih človekove eksistence.

Utemeljitev je pripravila mag. Adela Železnik (članica Odbora / Moderna galerija)

ZDSLU

Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov
The Slovenian Association of Fine Arts Societies

Izberi svoj dan / Choose Your Day, 2025, instalacija, foto: Simon Veres @FJK Vienna

Temni časi / Dark Times, 2019/2020, instalacija, foto: Jaka Babnik @GBJ Kostanjevica na Krki

ZDSLU

Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov
The Slovenian Association of Fine Arts Societies

Miss Christmas, 2012, instalacija, foto: Marcus Schneider @Galerija Podnar

Prometej Electronic / Prometheus Electronic, 2013, instalacija, foto: Arnas Anskaitis @galerija Vartai

ZDSLU

Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov
The Slovenian Association of Fine Arts Societies

Vadim Fiškin (rojen leta 1965 v Penzi, ZSSR) je svojo umetniško pot je začel v Moskvi, kjer je leta 1986 diplomiral na moskovskem Inštitutu za arhitekturo, od leta 1996 pa živi in deluje v Ljubljani. Njegovo delo raziskuje odnose med znanostjo, osebno izkušnjo, željo in domišljijo, med metafiziko in pragmatizmom ter med umetnim in resničnim. Fishkinovo glavno področje raziskovanja je znanost in njene raziskovalne metode; tehnološki napredek uporablja za izrazito poetične namene, številne njegove instalacije, skulpture, fotografije in risbe pa zaznamuje njegov prepoznaven smisel za humor. Njegovo delo je bilo obširno predstavljeno v številnih uglednih mednarodnih muzejih, galerijah in festivalih, med drugim Beneški bienale (1995, 2003, 2005, 2017); Manifesta, Rotterdam; Istanbulske bienale; Casino Luxembourg; Secession, Dunaj; Galerie Nationale du Jeu de Paume, Pariz; Moderna galerija, Ljubljana; Contemporary Art Centre, Moskva; Martin-Grupius-Bau, Berlin; ZKM – Centre for Art and Media, Karlsruhe; MACRO – Museum of Contemporary Art, Rim; Šanghajski bienale. Dela Vadima Fishkina so vključena v številne zasebne in javne zbirke, med drugim v muzejske zbirke, kot so Moderna galerija Ljubljana, UGM Maribor, MSU Zagreb, ms2 – Muzej Sztuki v Łódžu, M HKA v Antwerpnu in Centre Pompidou ter druge.

PRIZNANJE RIHARDA JAKOPIČA: HELENA TAHIR

Helena Tahir, foto: Zupanov

ZDSLU

Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov
The Slovenian Association of Fine Arts Societies

Helena Tahir je vizualna umetnica, ki deluje na področju sodobne grafike, slikarstva in risbe. Njena dela se upirajo jasni opredelitvi, saj pogosto prehajajo med grafiko in risbo, podobo in objektom, dokumentom in gesto. Umetnica ustvarja monumentalne, formalno kompleksne in vizualno zgoščene pripovedne kompozicije, ki zahtevajo poglobljen, discipliniran in skoraj meditativen ustvarjalni proces.

Izbira materialov v njenem delu nosi konceptualno težo in pogosto zrcali vsebinsko umeščanje osebne in kolektivne zgodovine. Naj gre za razdrobljene vizualne ploskve v linorezih ali za instalacije, kot je *The Last Sector*, njena praksa dosledno sledi logiki fragmentarnosti, kjer pomen nastaja skozi vzpostavljanje natančnih relacij med deli. V zadnjih letih se njen opus osredotoča na pretresljivo in intimno raziskovanje iraške dediščine ter družinske preteklosti, ki je neločljivo povezana z očetovo življenjsko zgodbo in neposredno izkušnjo potovanja v Irak januarja 2023.

Helena Tahir znotraj teh kontekstov obravnava arhivske ostanke, kot so družinske fotografije, uradni dokumenti, zemljevidi in ustni zapisi – vendar ne kot zanesljive dokaze, temveč kot material za vsebinsko razsežnost svojih del. Ti elementi so podvrženi procesom ponavljanja, pritiska, prenosa in platenja, kar ne le odraža mehanizme spomina, temveč izhaja iz umetničine potrebe po dialektičnem vstopu v določen medij. Znotraj interdisciplinarnega polja Helena Tahir gradi svoj prepoznavni likovni jezik s tehnično dovršenostjo, inovativnimi pristopi in izjemno predanostjo raziskovalni praksi.

Utemeljitev je pripravila doc. Tejka Pezdirc (članica Odbora / Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani)

Annazah (*The Last Sector*), 2024, transfer risba na papirju z indigo papirjem 120 × 200 cm, foto: Zupanov (arhiv RAVNIKAR)

ZDSLU

Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov
The Slovenian Association of Fine Arts Societies

Peace Be Upon Him (The Last Sector), 2024, modificiran najdeni objekt 33 × 22 cm, foto: Zupanov (arhiv RAVNIKAR)

Grafika I (The Last Sector II), 2025 sitotisk, zlati lističi, digitalna vezenina na umetnem usnju 70 × 50 cm, foto: Jaka Babnik (arhiv MGLC)

Traces, 2023 instalacija, transfer risba na tekstilu 600 × 90 cm Žička kartuzija, foto: Lucija Rosc

Helena Tahir (1992) je z odliko diplomirala (BA) in magistrirala (MA) na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, kjer deluje tudi kot asistentka na Katedri za grafiko. Med študijem se je izpopolnjevala na Faculdade de Belas Artes v Portu (PT) in na Hochschule für Grafik und Buchkunst v Leipzigu (DE). Ukvarja se s sodobno grafiko, risbo, umetniško knjigo, prostorskimi instalacijami ter raziskovalno-pedagoškim delom. Svoja dela je predstavila na številnih samostojnih in skupinskih razstavah v Sloveniji in tujini. Njena dela so vključena v javne in zasebne zbirke, med drugim v zbirko MGLC in v izbrane mednarodne zasebne kolekcije.